

Debreceni Ítéltábla

Mf.I. 50.019/2024/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a (ügyvéd) pártfogó ügyvéd (Cím9) által képviselt Felperes Cím2 alatti lakos felperesnek – a Dr. Czére-Réti Ügyvédi Iroda (Cím8, eljáró ügyvéd: dr. Czére-Réti Gabriella) által képviselt (alperes) Cím4 alatti székhelyű alperes ellen, munkabér megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 11.M.70.120/2023/36. számú ítélete ellen az alperes által 38. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 145 437 (száznegyvenötezer-négyszázharminchét) forint fellebbezési eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számla javára az ítélet jogerőre emelkedését követő 60 napon belül.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárásban a felperesi pártfogó ügyvéd díját az alperes viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A felperes 2021. február 1. napjától állt munkaviszonyban az alperesnél, eladó munkakörben, határozatlan idejű munkaviszonyban, teljes munkaidőben, a Debrecen, (KÖZTERÜLET)n levő (ÁRUHÁZ)ban levő munkavégzési helyen, a munkabére 167 400 forint volt. Az alperes és a felperes között 2021. április 8. napján jött létre írásba foglalt munkaszerződés.

[2] A munkáltató a napi munkaidőről igazolható módon jelenléti ívet nem vezetett, a munkabér kifizetése körében a felek a készpénzben történő fizetésben állapodtak meg. Az alperes a perbeli időszakban bérjegyzéket a felperesnek nem adott át, a munkabér kifizetéséről, annak pénzügyi elszámolásáról dokumentumokat nem készített.

[3] A felperes 2021. augusztus 16. és 2021. augusztus 30. között keresőképtelen állományban volt, melynek megszűnését követően az alperesnél munkát végzett 2022 február hónapig, amikor ismét keresőképtelen állományba került. A felperes munkaviszonya az alperesnél 2023. január 19. napján kelt munkáltatói azonnali hatályú felmondással szűnt meg.

[4] A felperes távolléti díja 167 400 forint volt.

[5] A felperes módosított keresetében 1 817 964 forint elmaradt munkabér megfizetésére kérte kötelezni az alperest, hivatkozva arra, hogy a munkaviszonya alatt 2021. február 1. és 2021. december 31. között az alperes a munkabért részére nem fizette meg.

[6] Az alperes ellenkérelmében kérte a felperes keresetének az elutasítását. Állította, hogy a felperes csak 2021. április 8. óta állt alkalmazásában, a munkabért pedig megfizette készpénzben, a kifizetés hetente, minden pénteken megtörtént, az alperes törvényes képviselője vagy az alperes alkalmazottja tanú3 részéről.

[7] Az alperes a felperes keresetét jogalapjában vitatta, összecszerűségében a módosított keresetet nem vitatta.

[8] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1 817 964 forint elmaradt munkabért, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számla javára az ítélet jogerőre emelkedését követő 60 napon belül 109 078 forint eljárási illetéket, valamint a Debreceni Törvényszék Gazdasági Hivatalának külön felhívására 76 200 forint állam által előlegezett költséget. Megállapította, hogy a felperesi pártfogó ügyvéd díját az alperes viseli, és a meg nem fizetett 301 406 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[9] Az ítélet indokolásában hivatkozott a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 42. § (1) és (2) bekezdésére, az Mt. 134. § (1) bekezdés a), b), c), d) pontjára és a (2) bekezdésre, az Mt. 155. § (1)-(3) bekezdésére, az Mt. 157. § (1) bekezdésére.

[10] Az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatait és tanú2 tanúvallomását értékelve arra a következtetésre jutott, hogy felperes munkaviszonya a munkaszerződésben meghatározott időponttal szemben már 2021. február 1. napjától fennállt az alperesnél.

[11] Ennek indokolása körében részletezte, hogy a felperes és az alperesi ügyvezető a perben egyezően adták azt elő, hogy a felperes már 2021. február hónapban munkát végzett a munkaszerződésben meghatározott munkavégzési helyen, amikor a nyitás előtt álló üzletben az árufeltöltést végezték, a márciusi munkavégzéssel kapcsolatban pedig az alperes nem igazolta, hogy a felperessel 2021. február hónapban határozott idejű munkaszerződést kötött, mely munkaviszony 2021. február végén megszűnt és közöttük munkaviszony 2021 márciusában nem állt fenn, hanem majd 2021. április 8-án létesítettek újra munkaviszonyt. Ezen nem változtat az a körülmény sem, hogy 2021. március 8-tól a Covid járvány miatt az üzletek ténylegesen zárva voltak. A márciusi munkavégzést alátámasztotta tanú2 tanú vallomása is, aki szerint akkor még folyt az üzlet berendezése, de az ügyvezető a személyes meghallgatása során először maga is akként nyilatkozott, hogy munkavégzés február és március hónapban is történt.

[12] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a munkaviszony alatt a munkaidő tekintetében a munkáltatót nyilvántartási kötelezettség terheli, melynek olyannak kell lenni, hogy abból a törvényben előírtak megtartására egyértelmű következtetést lehessen levonni (BH2013.226).

[13] Az alperes azonban az eljárás során jelenléti íveket – ami a munkabér elszámolásának is alapidokumentuma – nem csatolt, így nem állapítható meg a felperes által ténylegesen teljesített munkaidő mértéke. Az alperest ezen túlmenően a munkabér vonatkozásában a munkabér fizetése mellett elszámolási kötelezettség is terhelte a munkavállaló irányába, azonban az általa ún. bérösszesítő, valamint „szabadság-nyilvántartó” irat a munkabér kifizetésének igazolására nem alkalmasak, és a perben azt nem bizonyította, hogy a felperes részére a perbeli időszak vonatkozásában a munkaberről részletes, ellenőrizhető elszámolást adott volna.

[14] A munkabér kifizetése körében értékelte, hogy az alperesi munkavállalók közül tanú2 úgy nyilatkozott, hogy „A munkabér átvételéről okirat nem készült, meg volt beszélve telefonon, hogy ki, mennyit vehet ki, tanú3 vette ki a pénzt. A pénz átvételéről semmit nem írtunk alá, a munkabért mindig megkaptam... Nagyon sokszor együtt kaptuk meg a pénzt, én nem foglalkoztam vele, hogy ki, mennyi pénzt kap. Azt láttam, hogy felperesnek is odaadták” (34. sz. jegyzőkönyv 3. oldal), míg tanú3 tanú etekintetben azt adta elő, hogy „A munka végeztével szoltam, hogy kifizetem a munkabért, ez kéthetente volt. Egyszerre jöttek oda a munkavállalók, de nem mindig egyszerre történt az odajövetel, így nem mindig tudják megmondani a munkavállalók, hogy a másik munkavállaló megkapta-e a munkabért. A saját munkabéremet nem feltétlenül a többi munkavállaló előtt vettem ki... A munkabért kifizetéséről nem írtam alá semmit, amikor a tulajdonos fizette ki a munkabért, akkor sem írtam alá semmit. Ha a tulajdonos fizetett vagy a felesége, akkor egyenként ideadta a fizetést. A bolt nyitva volt, így nem egyszerre mentünk oda a munkabérért. Nem tudom, hogy melyik kollégánő mennyi fizetést kapott” (34. sz. jegyzőkönyv 6-7. oldal).

[15] Az elsőfokú bíróság a munkabér megfizetésének vizsgálata tekintetében figyelemmel volt a Pp. 279. § (1) bekezdésére is, mely szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per

tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján meggyőződése szerint állapítja meg. Hangsúlyozza a bíróság, hogy a bizonyítási anyagon alapuló ténymegállapítás logikai tevékenység, amelynek során a bizonyító tényekről (a bizonyítékokról) következtetünk a bizonyítandó tényekre (a jogilag releváns tényekre), ennek során a bíróság megállapítja a bizonyítási eszközök hitelességét (annak fokát), a bizonyítékok erejét (bizonyító értékét), jelentőségüket a jogvita eldöntése szempontjából, értékeli a tanúvallomás hitelt érdemlő voltát, az okiratok valódiságát stb. A bizonyító adatokat a bíróság egyenként és összességükben is értékeli, megvizsgálja és összehasonlítja bizonyító értéküket, figyelembe veszi összefüggéseiket és ellentmondásaikat és ennek eredményeként alakítja ki a valóságról szerzett meggyőződését, amelyet ténymegállapítások formájában rögzít a határozata indokolásában. A szabad mérlegelés eredményében megnyilvánuló bizonyosság nem szubjektív vélemény, objektíven megalapozottnak kell lenni (Döme Attila: A bizonyítás általános szabályai. In: Varga István (szerk.): A polgári perrendtartás és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja II-III. HVG-ORAC, Budapest, 2018, 1191-1192. o.).

[16] A polgári jogviták sajátos természete alapján a tények valóságának, illetve valótlanságának a megállapításához, a bírói meggyőződés kialakításához a valószínűségnek a bizonyossággal határos, magas foka is elegendő. Ezen objektív és szubjektív elemeket is magában foglaló értékelés a bírói mérlegelésen alapul. Ugyanis a polgári perben a bíróság egy tény fennállását nemcsak az anyagi (materális) igazság kiderítése esetén állapíthatja meg kizárólag (Kúria Pfv.III.20.169/2013/5.). A bizonyítottságához tehát elegendő a peradatok alapján megállapítható jogi bizonyítottság, vagyis a kizáró, kizárható, valamint a valószínűsíthető okok bírói mérlegelése a Pp. 279. § (1) bekezdése alapján (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény talaján született, de továbbra is irányadónak tekinthető EBH2003.863., Kúria Mfv.I.10.194/2014/3., Debreceni Ítéltábla Pf.I.20.193/2010/4.).

[17] Nem tekinthető nyilvánvalóan okszerűtlennek az ítélet amiatt, hogy az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, mégpedig az ítéletben írtaktól eltérő következtetésre lehet jutni (BH2016. 172., BH2013. 119.). Az eltérő következtetés lehetősége a teljes, a kétséget kizáró bizonyítottság szintjének egyértelmű áttörést jelenti, és erősen az adverzális, a valószínűbb bizonyítás elve felé mutat. Ugyanis egy másik, alternatív valóság lehetősége, annak elvi kizárhatatlansága azt jelenti, hogy a bíró belső meggyőződése alapján a valószínűbb, a hitelesebb, hihetőbb stb. vagy számára szubjektíven meggyőzőbb tények bizonyítottságát fogadhatja el (Osztovits András - Virág Csaba - Völcsy Balázs: A bírói meggyőződés vizsgálata: a felek aktivitásának és peranyag-szolgáltatási kötelezettségének összefüggései alapján. Melléklet. A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának véleménye – az ítéleti bizonyosság elméleti és gyakorlati kérdései. uj.jogtar.hu).

[18] Az elsőfokú bíróság ezen jogelméleti alapvetések szerint értékelte a munkabér kifizetése körében a fent részletezett okiratok hiányosságát és az idézett tanúvallomások alapján arra a következtetésre jutott, hogy a tanúvallomások a munkabér tényleges kifizetését és a kifizetés összegét nem bizonyítják kétséget kizáróan, a meghallgatott tanúk sem a

munkabér kifizetés tényére, sem annak összegére tényszerű nyilatkozatot tenni nem tudtak, a munkabér kifizetése egy hosszabb ideig fennálló munkaviszonyban tanúbizonyítással nem bizonyítható, hisz a munkabér kifizetés egy pénzügyi művelet, melynek megtörténtét okirattal szükséges bizonyítani, mely vonatkozásában az alperesi munkáltatót nyilvántartási, elszámolási, könyvelési, bevallási és befizetési kötelezettség terheli, melyek hiánya tanúvallomással nem pótolható.

[19] A bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperes a felperes részére a munkabér kifizetés tényét a 2021. február 1. és 2021. december 31. közötti időszak vonatkozásában bizonyítani nem tudta.

[20] Az alperes abban körben sem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, hogy a felperes 2021. augusztus 16. és 2021. augusztus 30. között igazolatlanul volt távol. A felperes a keresőképtelenségéről szóló igazolást csatolta, az alperes viszont nem bizonyította, hogy a felperes ezt részére nem adta le és ennek leadására bármikor is felszólította volna.

[21] A fentiekre tekintettel a felperes módosított keresetével egyezően kötelezte 1 817 964 forint elmaradt munkabér megfizetésére.

[22] Az elsőfokú bíróság a pertárgyértéket a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 512. § (2) bekezdése alapján 6 841 400 forintban határozta meg, és megállapította, hogy a felperes a perben teljes mértékben pernyertes lett, tekintettel arra, hogy az 5 000 000 forint összegű sérelemdíj követeléstől a felperes még az eljárás kezdeti szakaszában a perfelvételi eljárás során elállt, ebben a körben érdemi bizonyítási eljárás lefolytatására nem került sor, így a Pp. 83. § (3) bekezdése alapján a pernyertesség-pervesztesség arányának megállapításánál ezen követelés összegének figyelembevételét mellőzte, így a felperes pernyertes lett, a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére az alperes köteles [Pp. 101. § (3) bekezdés].

[23] A bíróság a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperest az alperesi ügyvezető meghallgatásával felmerült tolmácsdij megfizetésére, figyelemmel arra, hogy a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján a magyar állam terhén kizárólag az Európai Unió kötelező jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés rendelkezése szerinti költség marad (horvát, német, román, szerb, szlovák és szlovén nyelvek, továbbá a romani és beás regionális és kisebbségi nyelvek). A Pp. 79. § (1) bekezdése alapján a bizonyítással összefüggő költséget a bizonyító fél előlegezi és viseli a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján. Tekintettel arra, hogy ezen tolmácsolási költség az alperesi ügyvezető meghallgatásával összefüggésben merült fel, így a bíróság kötelezte az alperest ezen költség megfizetésére.

[24] A feleket megillető tárgyi költségfeljegyzési jogra figyelemmel [2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pont] a meg nem fizetett és az illetékekről szóló 1990.

évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (1) bekezdése és 41. § (2) bekezdése alapján megállapított illetékalapra tekintettel (6 841 400 forint), az Itv. 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapított mértékű eljárási illeték alperesi pervesztességgel arányos részét az alperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az állam javára, míg a keresettől való részbeni elállással (sérelemdíj) és a kereset leszállításával (elmaradt munkabér) összefüggésben felmerült illeték a felperest megillető munkavállalói költségkedvezmény folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad. Az illeték megfizetésének határidejéről a bíróság az Itv. 78. § (4) bekezdése alapján rendelkezett.

[25] Az ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte annak megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását és a felperes kötelezését az első- és másodfokú perköltsége megfizetésére.

[26] Továbbra is állította, hogy a felperes részére a neki járó munkabért megfizette, amit alátámasztott az eljárás során meghallgatott tanúk vallomása. tanú2 megerősítette az alperesnek azt az állítását, hogy az alkalmazottak hetente kapták a bért, látta, hogy azt a felperes is megkapta, míg tanú3 elmondta, hogy ő fizette ki a felperest, az a körülmény pedig, hogy a pénz átvételét nem tudta igazolni – mert soha senki nem írt alá ezzel kapcsolatban semmit – nem jelenti azt, hogy a felperes ne kapta volna meg a munkabérét. A felperes a munkaviszonya alatt nem követelt pénzt, nem panaszkodott arra (TANÚ3)nak sem, hogy nem kap bért, ami a hosszú időt is figyelembe véve teljes mértékben életszerűtlen. A felperes munkaviszonyának 2023 (helyesen nyilvánvalóan 2021) februárjában való elkezdődését semmi nem támasztja alá, akkor az üzlet még nyitva sem volt, az ténylegesen a munkaszerződéssel egyezően csak 2023. (helyesen nyilvánvalóan 2021.) április 8-án kezdődött.

[27] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

[28] Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és abból megalapozott jogkövetkeztetésre jutott. A meghallgatott tanúk a felperes munkabérét nem tudták meghatározni, egymás munkabérét nem ismerték, a kifizetés tényéről pedig ellentmondásosan nyilatkoztak, a munkaviszony 2023 (helyesen nyilvánvalóan 2021.) februári kezdetéről pedig az ügyvezető maga nyilatkozott. Kiemelte, hogy az alperesnél súlyos hiányosságok voltak a nyilvántartásban, az elszámolásban, a könyvelésben, a bevallásban és a befizetésben, és ennek eredményeként a munkabér megfizetésében is. A munkaviszony fennállása alatt megfélemlítve, függő helyzetben állt a munkáltatóval, emiatt nem merte korábban érvényesíteni az igényét.

[29] Az ítéltábla a fellebbezést a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése alapján a fellebbezés és a fellebbezési

ellenkérelem keretei között gyakorolta, figyelemmel arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt és eltérő anyagi pervezetés sem volt indokolt [Pp. 370. § (2)-(4) bekezdése]. Ebben a körben a fellebbezést megalapozatlannak találta.

[30] Az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § alapján a bizonyítási eljárás lefolytatását követően a tényállást helyesen állapította meg és abból a jogszabályi rendelkezésekkel és a bírói gyakorlattal összhangban álló, megalapozott jogkövetkeztetésre jutott, az ítéltábla azzal mindenben egyetértett, így csupán a fellebbezésre tekintettel az alábbiakra mutat rá:

[31] A felperes munkaviszonyának kezdetét a fellebbezésben teljesen alaptalanul vitatta, hiszen a fellebbezési ellenkérelemben helyesen hivatkoztak szerint az ügyvezető a személyes meghallgatása során maga ismerte el, hogy 2021 februárjától a felperes már az alkalmazásában volt, akkor a bolt berendezésével és árufeltöltéssel foglalkoztak. A fenti tény az elsőfokú bíróság ítéletében hivatkoztak szerint a tanúvallomások megerősítették és helytálló volt az a következtetés is az elsőfokú bíróságnak, hogy azt nem igazolta az alperes, hogy 2021. februárban csak határozott időre kötöttek volna megállapodást, mint ahogy az üzleteknek a Covid járvány miatti zárvatartása sem alapozza meg a munkaviszony megszűnését.

[32] Ezzel kapcsolatban az ítéltábla figyelemmel volt az Mt. 44. §-ában foglaltakra is, amely szerint a munkaszerződést írásba kell foglalni, az ennek elmulasztása miatti érvénytelenségre viszont csak a munkavállaló hivatkozhat, de ő is csak a munkába lépést követő 30 napon belül. Irányadó ezen kívül az Mt. 45. § (2) bekezdése is, amely arról rendelkezik, hogy a munkaviszony – eltérő megállapodás hiányában – határozatlan időre jön létre. A törvény tehát a határozatlan idejű munkaviszonyt tekinti tipikusnak, ennek megfelelően a feleknek a munkaszerződés tartamát érintő rendelkezésének hiányában a munkaviszonyt határozatlan idejűnek kell tekinteni. Az írásbeliség elmaradása miatt a megállapodás tartalmának bizonyítása az alperest terhelte, aki azonban eredményesen ennek nem tett eleget, így a törvényi vélelem alapján is határozatlan idejű munkaviszony jött létre a felek között.

[33] A felperest megillető munkabér vonatkozásában az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg elsődlegesen a munkáltatónak a nyilvántartási és elszámolási kötelezettsége körében feltárt hiányosságokat. Amennyiben rendelkezésre állt volna jelenléti ív, bérjegyzék és a munkabér kifizetésének tényét alátámasztó elismervény, az alperes további kifizetéssel nem tartozott volna, mert az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontja szerinti munkabér megfizetési kötelezettségét kétséget kizáró módon igazolhatta volna.

[34] Ezeknek az alapdokumentumoknak a hiánya miatt az elsőfokú bíróság csak a felek állításait és az egymással ellentétes nyilatkozataik miatt a perben meghallgatni kért tanúk vallomását vehette figyelembe és azok mérlegelésével állapíthatta meg a tényeket. Az

ítélőtábla szerint azonban az alperes alaptalanul állította, hogy a tanúk igazolták azt, hogy a felperes részére a neki járó valamennyi munkabért kifizette. A perben egy 11 hónapos időszakban állította a felperes, hogy nem kapott munkabért, azt ugyanakkor tanú2 nem állította, hogy ebben minden héten látta azt, hogy tanú3 a felperesnek maradéktalanul odaadja a neki járó heti bért, kijelentve ugyanakkor azt, hogy „én nem foglalkoztam azzal, hogy ki mennyi pénzt kap” (34. sorszámú jegyzőkönyv 10. bekezdés). Lényeges körülményként értékelte az ítélőtábla emellett azt, hogy tanú3 a tanúvallomásában (TANÚ)vel ellentétben kéthetenkénti kifizetésről vallott, de annak ellenére, hogy állítása szerint „gondolom mindenki ennyit (minimálbért) kapott”, azaz abban nem volt biztos, hogy a felperes is, mégis állította, hogy a felperest minden alkalommal kifizette. Emellett az ellentmondás abban is megállapítható volt, hogy tanú2 szerint tanú3 fizette ki a munkabéreket, tanú3 szerint viszont volt, hogy az ügyvezető maga, aki viszont szintén azt állította, hogy hetente volt a fizetés.

[35] A fentiekén túl az ítélőtábla kiemeli azt is, hogy az alperes ügyvezetője a 26. sorszámú jegyzőkönyv 4. oldal első bekezdésében rögzítettek szerint februárban alkalmazta a felperest, az 5. oldal első bekezdése szerint viszont nem jelentette be, így csak napidíjat kapott a felperes, de annak összegét pontosan nem tudta meghatározni. Figyelemmel arra, hogy a tanúvallomások alapján az igazolást nyert, hogy a felperes 2021. februártól folyamatosan az alperes alkalmazásában állt, így jelentősége volt annak, hogy az ügyvezető maga is elismerte azt, hogy március hónapban munkabért nem fizetett.

[36] Az ítélőtábla az elsőfokú bíróság által a bizonyítékok értékelésének és mérlegelésének kötelezettségével kapcsolatban kifejtett szakirodalmi és a bírói gyakorlatban megjelenő állásponttal teljesen egyetértett, azaz a bizonyító adatokat a bíróság egyenként és összességükben is értékeli, megvizsgálja és összehasonlítja bizonyító erejüket, figyelembe veszi összefüggéseiket és ellentmondásaikat, és ennek eredményeként alakítja ki a saját meggyőződését, melyet ténymegállapítások formájában rögzít a határozata indokolásában.

[37] Az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából. Ezt a tevékenységet nevezzük bírói mérlegelésnek. Ennek során a bizonyítékokat a maguk összességében és egyenként is mérlegeli, figyelembe veszi azok összefüggéseit, esetleges ellentmondásait, valamint a felek mulasztását vagy magatartását. Ezek alapján állapítja meg a bizonyítandó tények fennállását vagy fenn nem állását, valóságát vagy valótlanosságát, illetőleg azt, hogy a bizonyítás sikerrel járt-e, azaz a bizonyítandó tények bizonyítottak-e vagy sem. A bizonyítékok mérlegelése során a bíróság az összes körülményt veszi figyelembe és a mérlegelés eredményére egyetlen irányadó szempont a bíróság belső meggyőződése. Számos legfelsőbb bírósági, kúriai határozat, kollégiumi állásfoglalás, eseti döntés felhívta a figyelmet arra, hogy a bíróság belső meggyőződésének kialakítása gondos bírálatot tételez fel a mérlegelés eredménye szempontjából. Nem lehet a belső meggyőződés valamiféle bírói önkény megnyilvánulása, valamiféle homályos érzelmi folyamatnak vagy általánosságban mozgó sejtésnek az eredménye, a logika és a gyakorlati tapasztalat szabályai szerint kell a konkrét tényállást vizsgálni. A szabad mérlegelés csak addig terjedhet, ameddig a helyes gondolkodás követelményei azt lehetővé teszik. A bíróságnak nem azt kell eldönteni, hogy a felek közül ki mond igazat, hanem azt, hogy a bizonyításra kötelezett fél felsorakoztatott-e olyan

bizonyítékokat, melyek mérlegelésével csak egy következtetés vonható le: az, amit a fél állított (Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.387/2012/7. szám).

[38] Ez alapján az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes a bizonyítási érdeke ellenére az okiratok hiánya miatt a tanúvallomásokkal nem bizonyította kétséget kizáróan, hogy a hosszabb ideig fennálló munkaviszony alatt 2021. február 1. és 2021. december 31. közötti időszakban a felperes a munkabérét maradéktalanul megkapta volna, és az alperes terhére kellett értékelni, hogy a jogszabályi kötelezettsége ellenére a nyilvántartási, elszámolási, könyvelési, bevallási és befizetési kötelezettségének nem tett eleget.

[39] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – annak helyes indokai mellett – helybenhagyta.

[40] Az eredménytelenül fellebbező pervesztes alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 101. § (3) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperes pártfogó ügyvédjének a másodfokú eljárásban felmerült díját.

[41] A perben a feleket a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog illette meg. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése alapján irányadó pertárgyérték és a 46. § (1) bekezdése alapján számított és feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 83. § (1) bekezdése és a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperes köteles megfizetni.

[42] Az illeték megfizetésére történő kötelezésre tekintettel az ítéltábla tájékoztatja az alperest a 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés e) pontja alapján, hogy az alperes az illeték megfizetése során a közleményben köteles feltüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adószámát. Ha az alperes az illetékfizetési kötelezettségének a megjelölt határidőben nem tesz eleget, az illeték behajtására és megfizetésére az illetékekről szóló törvény rendelkezéseit és az adóigazgatási eljárásokra irányadó jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni [IM rendelet 3. § (3) bekezdés].

Debrecen, 2024. július 1.

Dr. Bakó Pál sk. a tanács elnöke, Dr. Tass Edina sk. előadó bíró, Dr. Répássy Árpád sk. bíró